

**OPERATIVNA NAREDBA
REDNI BROJ OPERATIVNE NAREDBE: ON 2 – FCL**

Br. protokola
2-4-50-1063-1/12

Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine

Obavještenje o izdavanju operativne naredbe koja se odnosi na obvezu upisa provjere jezične sposobnosti za jezik koji se koristi u radiotelefonskoj komunikaciji u pilotsku dozvolu

Datum izdavanja: 27.07.2012.

Mjesto izdavanja: Banja Luka

Obrazloženje za izdatu operativnu naredbu

Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo (ICAO) utvrdila je obvezu procjene poznavanja razine jezične sposobnosti za osoblje koje sudjeluje u radiotelefonskoj komunikaciji u zračnom prometu. Dati zahtjev definiran je ICAO Aneksom 1 (Annex 1 - Personnel Licensing – 1.2.9 Language Proficiency), a njegova primjena je razrađena priručnikom kojim se definiraju zahtjevi za provjeru jezične sposobnosti - Manual on the Implementation of ICAO Language Proficiency Requirements. Također, obvezu testiranja i procjene razine poznavanja engleskog jezika za nositelje ovlaštenja za instrumentalno letenje (IR/SE odnosno IR/ME) definiraju odredbe JAR-FCL 1.200 i 2.200 propisane zahtjevima JAR-FCL 1 i JAR-FCL 2.

Ovom operativnom naredbom uvodi se obveza upisa minimalno jednog jezika u službenoj uporabi u BiH u odgovarajuću pilotsku dozvolu, odnosno obveza upisa razine poznavanja engleskog jezika u pilotsku dozvolu za sve pilote koji u predmetnoj dozvoli imaju upisano ovlaštenje za instrumentalno letenje na jednomotornim i višemotornim zrakoplovima (IR/SE odnosno IR/ME).

Obvezu upisa engleskog jezika u odgovarajuću pilotsku dozvolu ima letačko osoblje koje sudjeluje u izvođenju letačkih operacija u međunarodnom zračnom prometu, izuzev onih zemalja u kojima je službeni jezik u radiotelefonskoj komunikaciji jedan od jezika u službenoj uporabi u BiH.

Uvjeti za upis određene razine jezične sposobnosti za jezik koji se koristi u radiotelefonskoj komunikaciji su:

- A. Za jezik koji se koristi u službenoj uporabi u BiH i/ili engleski jezik, putem testiranja Piloti koji nakon testiranja (provjere) dobiju zadovoljavajuću razinu poznavanja engleskog jezika (razina 4/5/6) imaju pravo upisati provjeru poznavanja jezika u službenoj uporabi u BiH i/ili engleskog jezika sa rokom trajanja u rubrici "XIII Primjedbe/Remarks" u dozvoli (testiranje sprovodi BHDCA putem ovlaštenih ispitivača za jezik u službenoj uporabi u BiH)
- B. Za engleski jezik
Procijenjenu razinu 6 poznavanja engleskog jezika moguće je upisati u dozvolu ispunjavanjem jednog od uvjeta koji su definirani u ICAO priručniku za implementaciju ICAO zahtjeva za procjenu razine poznavanja jezika, Glava 6., točka 6.2.8.11, a koji su definirani kroz sljedeći zahtjev:
- da se radi o jeziku koji je ispitanik koristio tijekom djetinjstva u obitelji, zajednici i obrazovanju, i/ili
  - da je duži period boravio (uz dokaz) u zajednicama u kojim se predmetni jezik koristi u društvenom, profesionalnom ili obrazovnom okruženju, i/ili
  - da je ispitanik proveo duže periode tijekom kojih je učio jezik ili stjecao diplome iz visokog obrazovanja
- Kandidat je dužan da o školovanju ili životu i radu u državi govornog područja za jezik koji je predmet upisa dostavi detaljne dokaze BHDCA.

Nepostupanje po ovoj operativnoj naredbi za posljedicu ima neizdavanje JAR-FCL letačke dozvole letačkom osoblju obuhvaćenom ovom operativnom naredbom.

Razlog izdavanja operativne naredbe

U periodu pune primjene zahtjeva JAR-FCL u oblasti letačkih licenci uočeni su nedostaci koji izravno utječu na razinu sposobnosti komunikacije letačkog osoblja u tijeku izvođenja letačkih operacija u zračnom prostoru BiH.

Uvođenjem ove operativne naredbe, BHDCA u potpunosti osigurava sve preduvjete za izdavanje dozvola sukladno ICAO i JAR-FCL 1 i 2 zahtjevima.

Potpis generalnog direktora: _____

